

Mediácia v praxi so zreteľom na duchovnú oblasť - správa z pozvanej prednášky

Dňa 23. marca 2026 sa na pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity uskutočnila odborná prednáška s názvom Mediácia v praxi so zreteľom na duchovnú oblasť, ktorú viedol hosť Mgr. Rastislav Zima, mediátor sporov v oblasti občianskoprávných, rodinnoprávných, obchodných a pracovnoprávných vzťahov. Podujatie sa konalo v rámci predmetu *Interkultúrna psychológia* a bolo určené pre študentov fakulty.

Prednáška bola zameraná na hlbšie pochopenie konfliktov a sporov, pričom prednášajúci vychádzal nielen zo svojej bohatej mediačnej praxe, ale aj z teologických a biblických základov. Ako východiskové obrazy použil známe biblické postavy Adama a Evy, ako aj Kaina a Ábela, prostredníctvom ktorých poukázal na počiatky konfliktov v dejinách ľudstva. Zdôraznil, že konflikty majú často korene v narušených medziľudských vzťahoch, v túžbe po moci, uznaní či materiálnych hodnotách.

Z vlastnej praxe mediátora osobitne poukázal na rodinné spory, najmä v kontexte dedičských konaní. Uviedol, že častou príčinou rozvratu rodinných vzťahov býva závisť a túžba po majetku, obrazne vyjadrená snahou „mať o päť centimetrov zeme viac ako súrodeneč“. Tento príklad ilustroval hlbší problém narušených hodnôt a vzťahov, ktoré vedú k eskalácii konfliktov.

Prednášajúci zároveň poukázal na význam kultúrneho kontextu, v ktorom človek žije. Zdôraznil, že kultúra formuje naše myslenie, postoje a správanie, a preto je dôležité uvedomovať si, čo človek prijíma do svojho vnútra. V tejto súvislosti zaznela aj myšlienka, že konflikty, vrátane vojnových, sú často dôsledkom nenásytnej túžby po bohatstve a moci.

Významnú časť prednášky venoval komplexnému pohľadu na človeka ako jednotu tela, duše a ducha. V rámci mediačného procesu je podľa neho nevyhnutné vnímať všetky tieto zložky. Pri telesnej rovine zdôraznil potrebu všimnúť si neverbálne prejavy účastníkov mediácie, ich gestá, mimiku a celkové správanie. Mediátor má zároveň využívať svoje zmysly – pozorne počúvať, sledovať a vnímať atmosféru priestoru, vrátane takých aspektov, ako je jeho estetika či dokonca vôňa, ktorá môže ovplyvniť priebeh komunikácie.

Na úrovni duše sa venoval psychologickému prežívaniu človeka, najmä emóciám. Poukázal na význam emocionálnej analýzy ako nástroja lepšieho pochopenia konfliktu a jeho účastníkov. Zdôraznil, že práve nepochopené alebo potláčané emócie často vedú k vyhroteniu sporov.

Osobitnú pozornosť venoval duchovnému rozmeru človeka. V kontexte nášho prostredia poukázal na to, že mnohí účastníci mediácií sú pokrstení veriaci, najmä v prípade manželských sporov. Pripomenul, že základom sviatostného manželstva je jednota v Kristovi, a preto je

dôležité, aby si manželia uvedomili pôvodný zmysel svojho záväzku. Duchovný rozmer tak môže zohrávať významnú úlohu pri hľadaní zmierenia.

Celá prednáška sa niesla v duchu princípu dobrovoľnosti, ktorý je základom mediácie. Tento princíp bol predstavený ako spôsob zdieľania dobra, ktorý rešpektuje slobodu človeka a jeho rozhodovanie. Prednášajúci sa dotkol aj legislatívneho rámca mediácie a jej historického vývoja na našom území, čím poskytol poslucháčom širší kontext tejto profesie.

Na záver možno konštatovať, že prednáška priniesla cenné prepojenie praktických skúseností mediátora s teologickým a psychologickým pohľadom na človeka. Obohatila študentov o nový rozmer vnímania mediácie a prispela k ich príprave na budúcu odbornú prax. Osobitné poďakovanie patrí prednášajúcemu za jeho podnetné myšlienky, ako aj za zdôraznenie významu duchovného rozmeru v procese zmierovania medzi ľuďmi.

Správa: Martin Tkáč